

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 22/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 111: Đem niềm vui hạnh phúc chia đều

Hòa Thượng cho biết lần đầu tiên Ngài cùng các đồng tu tham dự ngày Tết ở Cư Sĩ Lâm Xinh-ga-po, Ngài thấy ai ai cũng vui mừng, chúc nhau những câu chúc tốt lành. Nhiều món ăn ngon lành đã được nấu để phục vụ. Nhưng ngay lúc ấy, Ngài lại nghĩ đến những người bất hạnh, khổ nạn, đáng thương, không có nhà để về và làm sao để giúp đỡ họ. Ngài đã bàn với Lý Mộc Nguyên Cư sĩ tổ chức ngày Tết ấm áp cho những người nghèo khổ.

Cách làm của Ngài chính là từ bi. Từ là ban lành, bi là cứu khổ, luôn nghĩ đến chúng sanh khổ nạn. Đây mới chân thật là từ bi. Chúng ta cũng vậy, cũng từng trải qua những ngày vui nhưng chúng ta lại tùy tiện, phóng túng, lãng phí và chẳng có ý niệm thương xót đến chúng sanh khổ nạn. Từ bi của Phật là ban lành và cứu khổ, là làm thế nào để giúp ích chúng sanh khổ nạn, làm thế nào giúp họ vượt qua sự đói khát?

Do đó Hòa Thượng sách tấn rằng khi chúng ta có cơm no áo ấm, chúng ta có nghĩ đến những người đang thiếu cơm, thiếu áo không? Chúng ta có thể dành ra những phần cơm no, áo ấm ấy dành cho họ được hay không? Người xưa từng dạy rằng: *“Nhịn một hai bữa tiệc tùng để dành cho người nghèo khó. Đồ cũ không dùng cho đi vẫn hữu dụng”*. Đồ vật nào mà vài tháng chúng ta chưa đụng tới thì phải đem cho, biếu, tặng, đặc biệt ở những vùng sâu vùng xa, vùng còn thiếu kém. Đó chính là biết tích phước, biết đem vật chất chuyển thành phước báu.

Tuy nhiên, con người ngày nay khó phát ra tâm này. Dù là như vậy! Người ta không làm là việc của họ còn chúng ta vẫn phải nỗ lực làm bởi đó là việc của chúng ta. Ở thành thị, những chiếc xe đạp có thể bị bỏ quên không ai nhận nhưng ở vùng cao, các con không có xe mà phải đi bộ đi học cả chục cây số, trèo đèo, lội suối. Khi có chiếc xe để đi, lúc nào lên dốc thì các con dẫn bộ, lúc thả dốc các con mới lên xe đạp. Quán sát những hoàn cảnh khổ nạn như vậy thì lòng từ mới có thể được khơi dậy.

Chúng ta khi vui, khi hạnh phúc thường khó đề khởi ý niệm nghĩ đến người nghèo khổ, vậy mà, Hòa Thượng, ngay trong lúc vui mừng đón Tết đã có thể nghĩ đến chúng sanh khổ nạn, nghèo đói, vô gia cư. Thật đúng như trên Kinh từng nói: *“Bồ tát có một pháp, đó là thường niệm thiện pháp, thường quán sát thiện pháp, thường tư duy thiện pháp”*. Nếu có thể tư duy thì lòng từ mới được đề khởi.

Ngay khi nghĩ đến chúng sanh khổ nạn, Hòa Thượng nói với Ngài Lý Mộc Nguyên: ***“Làm thế nào ta đem niềm vui này mở rộng ra, chia đều ra.”*** Có lần có người hỏi tôi là làm thế nào để hạnh phúc? Tôi trả lời là bây giờ cô có bao nhiêu hạnh phúc, dù nhỏ nhất thì hãy đem chia đôi, chia ba, chia càng nhỏ càng tốt. Giống như chúng ta nấu một nồi chè, nồi bánh thì hãy chia đều cho hàng xóm, mỗi người một phần, thì ngay lập tức niềm vui được nhân lên.

Cô ấy có nhà, có con, có công ăn việc làm, chỉ là không có hạnh phúc với chồng. Tôi khuyên cô ấy hãy nhìn ra bên ngoài để thấy những người không nhà, không chồng, không con mà vẫn luôn vui vẻ, tươi cười, cho nên, thứ hạnh phúc mà cô đang có, cô hãy chia nhỏ. Càng chia nhiều phần thì càng có nhiều hạnh phúc được nhân lên. Nhìn lên thì chẳng bằng ai, nhìn xuống thì chẳng mấy ai bằng mình.

Thích Ca Mâu Ni Phật cách chúng ta rất xa nhưng đời sống của Hòa Thượng Tịnh Không và Hòa Thượng Hải Hiền rất gần với đời sống của chúng ta. Hòa Thượng Hải Hiền có một cuộc đời vất vả nhưng Ngài vẫn đem niềm vui và hạnh phúc cho bao người. Ngài khai khẩn hơn 100 mẫu đất, trồng hàng tấn ngũ cốc cúng dường cho mọi người.

Còn Hòa Thượng Tịnh Không, trong những năm kháng chiến do chạy loạn mà Ngài phải lưu lạc tha phương, một thân một mình nơi đất khách. Thế mà cả cuộc đời của Ngài vẫn làm lợi ích cho bao người. Người thầy của Ngài là Chương Gia Đại Sư đã dạy cho Ngài biết bố thí. Ngài nói rằng: *“Đến cơm con không đủ ăn thì làm sao mà bố thí?”*. Đại sư đã dạy Hòa Thượng hãy bố thí từ một đồng, một xu, một hào. Ngài đã nghe lời và bắt đầu việc bố thí của mình từ một xu, một hào. Để có một đồng bố thí thì Hòa Thượng phải bớt phần ăn của mình. Vậy mà về sau, Ngài đã làm được biết bao nhiêu việc lớn cho chúng sanh.

Hòa Thượng từng nhắc đến một vị cư sĩ là một bà bán rau ngoài chợ từng trở thành người bố thí có số tiền nhiều nhất. Mọi người thấy bà làm từ thiện nên họ mong muốn cùng làm. Do đó bà đã trở thành người có mức quyên góp từ thiện rất lớn. Từ những câu chuyện như thế, chúng ta phải khởi được lòng từ tức là ban lành và khởi được tâm bi tức là cứu khổ. Tuy nhiên, chúng ta học hạnh từ bi của Phật mà lại không biết bắt đầu từ đâu. Hãy xét mà xem từ bi ở chỗ nào khi không thể bao dung, không thể cho đi bất cứ thứ gì?

Sau khi Hòa Thượng bàn với Lý Mộc Nguyên Cư sĩ, Ngài đã phát thiệp mời không chỉ tới các Phật tử mà còn mời các tôn giáo bạn, đặc biệt chú trọng tới các cô nhi viện, các viện dưỡng lão cùng đến tham dự buổi Dạ Tiệc Ấm Áp. Ban đầu Ngài nghĩ rằng mời được vài trăm người đến đã là quý nhưng không ngờ có đến 3800 người trong đó có các vị lãnh đạo của chín tôn giáo đã đến. Đội hậu cần đã tổ chức xe đưa rước người già và trẻ em một cách an toàn nhất.

Hòa Thượng khẳng định sự tham gia của các khách mời là một việc đại hoan hỷ. Ngài cho biết bình thường những người tham dự ưa thích ăn món ăn gì thì Dạ Tiệc cúng dường cho họ món ăn đó. Cho nên trên bàn tiệc, có cả đồ chay, đồ mặn và có những bàn không có thịt heo, thịt bò, thịt dê. Thậm chí những đầu bếp nhà hàng từng nấu cho họ cũng được mời đến để phục vụ họ tại Dạ Tiệc.

Hòa Thượng nói: **“Mọi người có thói quen không giống nhau thì ta cúng dường họ những thức ăn họ thích ăn. Đây là hăng thuận chúng sanh, vậy thì, mọi người mới chân thật hoan hỷ.”** Những nhà hàng được mời đến phục vụ phải đạt tiêu chuẩn, đạt được sự chấp thuận của khách mời từ các tôn giáo khác nhau. Điểm này khiến rất nhiều người cho rằng như vậy là sai. Thậm chí ai đó ăn một chút hành, một chút tỏi mà họ còn mắng người ta. Vậy có sai không?

Hòa Thượng mở Dạ Tiệc Ấm Áp là chú trọng đến các cô nhi viện, viện dưỡng lão và các tôn giáo bạn. Nếu không đến Dạ Tiệc, các khách mời vẫn ăn món ăn của họ và các nhà hàng vẫn nấu nướng hằng ngày. Do đó, với cách đưa các nhà hàng đến để phục vụ tại Dạ Tiệc đã khiến tất cả các khách mời đều hoan hỷ. Người theo đạo Hồi ăn món ăn gì, nhà hàng họ thích là nhà hàng nào thì mời đúng nhà hàng đó đến để phục vụ. Đây là việc làm hết sức tinh tế!

Tuy nhiên, có người cho rằng làm như vậy thì sát sanh hại vật. Rõ ràng, người đang sát sanh hại vật thì mỗi ngày họ vẫn đang sát sanh hại vật, họ chưa làm được việc gì lợi ích. Trong khi đó, nếu họ có thể đến với Dạ Tiệc Ấm Áp thì trong tâm họ có đầy niềm vui và hoan hỷ của sự đoàn kết, thương yêu và thanh tịnh.

Hòa Thượng nói: **“Tôi liên kết hài hòa được chín tôn giáo là từ buổi Dạ Tiệc này. Nếu chúng ta dọn ra toàn là đồ chay, lúc đó, những người được mời đến sẽ khởi tâm gì? Chắc chắn là không vui, thậm chí còn tức giận! Có thể những người ở các tôn giáo khác sẽ nghĩ rằng: “Phải chăng các người muốn tôi thay đổi tín ngưỡng hay sao?”. Chúng ta thử nghĩ mà xem, nếu làm như vậy thì làm sao có thể hài hòa? Làm sao có thể đoàn kết được các tôn giáo? Làm như vậy, tâm tốt của chúng ta sẽ khiến người khác vô cùng khó chịu, thậm chí nếu họ biết trước, họ sẽ không đến.”**

Vì có thể hăng thuận chúng sanh nên lần đầu tiên tổ chức Dạ Tiệc đã có tới 3800 người đến dự. Hòa Thượng tiếp lời: **“Do vì chúng ta hăng thuận chúng sanh, người ta thích ăn thịt thì cúng dường cho họ ăn. Trong số họ, có những tín đồ tôn giáo không ăn thịt heo, không ăn thịt bò, không ăn thịt dê và nếu những món ăn của họ để gần những thứ thịt này họ cũng không ăn. Do đó, những nhà hàng đến phục vụ phải được sự đề cử, sự đồng ý của họ. Chúng ta cúng dường thực phẩm cho họ, phải mời những nhà hàng chuyên làm những món ăn mà họ ăn, cho nên họ rất an tâm, hoan hỷ. Chúng ta làm hoàn toàn như pháp, tuân thủ theo giáo huấn của 10 nguyên Phổ Hiền: Tôn trọng người khác, tùy hỷ công đức, hăng thuận chúng sanh.”**

Đôi lúc vì sự chấp trước nên chúng ta đã tạo khoảng cách với chúng sanh. Những năm gần đây, khi tổ chức trại hè ở vùng cao, chúng ta thường tổ chức đêm văn nghệ từ hôm trước nhằm tạo một sự thân thiện, gần gũi. Đây chính là hằng thuận chúng sanh, nhưng vẫn giữ nét riêng của mình. Không phải hằng thuận là cúng dường thịt rồi mình cũng ngồi ăn thịt với họ. Đây là tùy tiện rồi!

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Năm sau, chúng ta cử hành một buổi cầu nguyện. Ban đầu, chúng ta mời họ, chỉ nghĩ rằng sẽ có 1000-2000 người đến, nhưng khi vừa phát thiệp mời, ngay ngày hôm sau, các đồng tu đến báo với tôi là lần này tham dự buổi cầu quốc thái dân an này, số người đến sẽ lên tới 6000 người. Trong buổi Dạ Tiệc, chúng ta mời các cháu ở viện mồ côi và các cụ ở viện dưỡng lão, kết quả số người đến tham dự vượt qua 8000 người.”***

Thật là vô cùng hoan hỉ! Đây đúng là đoàn kết, đại đoàn kết. Người của chín tôn giáo đã cùng hòa mình vào trong một buổi cầu nguyện cho quốc thái dân an và một Dạ Tiệc Ấm Áp cho 8000 người. Qua lời kể của Hòa Thượng, chúng ta biết Ngài chỉ mới phát tâm, mới nghĩ đến rằng trong ngày vui, ngày Tết thế này, còn biết bao nhiêu người không có nổi một ngày Tết ấm áp. Vậy thì, tại sao, nhân tiết mùa xuân này, lại không thể thể tổ chức một buổi Dạ Tiệc Ấm Áp? Ngài chỉ khởi tâm mà bên dưới đã thừa hành.

Bài học này, cũng là sự gợi ý để sau này khi làm sự kiện, chúng ta không quá vất vả. Người chuyên làm hậu cần của chúng ta sẽ trở thành người điều hành, quản lý, thanh tra, kiểm tra những món ăn từ nhà hàng mà chúng ta đã đặt để phục vụ đúng giờ, đúng tiêu chuẩn an toàn thực phẩm cho các lễ hội hay sự kiện của mình. Như vậy, từ việc tổ chức trại hè đến các sự kiện, sẽ rất nhẹ nhàng.

Hiện tại, chúng ta chưa phát tâm và nếu chúng ta phát tâm phục vụ 2000 người hay 4000 người thì cũng sẽ làm được, sẽ có người đến để cùng gánh vác. Nếu chúng ta tổ chức một buổi dạ tiệc thì có thể mời đến 5 nhà hàng chay, mỗi nhà hàng chay phụ trách 200 người là đã có thể phục vụ được 1000 người hay mỗi nhà hàng phụ trách 400 người thì chúng ta đã phục vụ được 2000 người. Do đó, chẳng qua là chúng ta chưa phát tâm làm, nếu phát tâm mạnh mẽ, chúng ta sẽ có cách để làm.

Hòa Thượng nói: ***“Quan trọng nhất là chúng ta khởi được tâm đại từ, đại bi thương xót chúng sanh khổ nạn.”*** Phật Bồ Tát độ vô lượng vô biên chúng sanh và mỗi một vị đều có một đại nguyện khác nhau. Ngài Địa Tạng Bồ Tát phát nguyện rằng: ***“Địa ngục vị không thệ bất thành Phật. Chúng sanh độ tận phương chứng Bồ Đề”*** nghĩa là khi nào Địa ngục chưa rỗng không thì Ngài không thành Phật và nếu chưa độ hết chúng sanh thì Ngài không chứng Bồ Đề. Với đại nguyện này, có lẽ vĩnh viễn Ngài mang thân Bồ Tát vì biết đến bao giờ ở Địa ngục hết chúng sanh khổ nạn?

Ở thế gian này, con người sống trong tham lam, ích kỷ, tư lợi càng lúc càng nhiều. Cho nên chỉ khi nào chúng ta thấy chúng sanh không còn tạo nhân ba đường ác thì ba

đường ác mới tiêu mất. Nếu còn nhân ba đường ác thì cũng vẫn còn quả của ba đường ác. Mỗi hành giả tu hành học Phật chúng ta mỗi ngày khởi tâm động niệm có phải là đang tạo nhân ba đường ác không? Nếu còn nhân thì không thể thoát được ba đường. Cho nên nhà Phật có câu: “*Ái bất trọng bất sanh Ta Bà. Niệm bất nhất bất sanh Tịnh Độ*”.

Mọi sự rõ ràng, ở đây không có tình riêng, không có cảm tình dụng sự. Phật Bồ Tát lại càng không có cảm tình với riêng ai. Chỉ có chúng sanh mới dùng cảm tình để làm việc. Nhiều chúng sanh muốn Phật A Di Đà biến cõi Ta Bà thành Cực Lạc, vậy hãy suy nghĩ xem, mỗi chúng ta hãy biến gia đình của riêng mình thành một hình thái nào đó, xem có dễ dàng không? Hay là người chồng thì thích nghe Hòa Thượng giảng, người vợ thì không đồng ý, lại thích nghe người khác giảng pháp vì thấy vui hơn, vì còn có cả ca hát. Cho nên riêng chuyện chuyển hóa trong gia đình đã là khó thì việc biến Ta Bà thành Cực Lạc lại càng không thể cưỡng cầu. Cưỡng cầu sẽ có phiền não.

Cho nên ban lãnh là phải làm sao giúp ích được chúng sanh một cách thiết thực, dần dần dần khởi thiện tâm của chúng sanh. Đây mới là phương tiện khéo léo của một bậc đại trí. Tuy nhiên, có người học Phật không để ý đến phương tiện khéo léo này. Ví dụ như, họ cố chấp vào việc ăn chay, không phục vụ bất kỳ ai ăn mặn. Để xử lý việc này, không khó khăn gì, chúng ta có thể gọi các suất ăn mặn hay ăn chay từ nhà hàng mà không cần phải chỉ đạo phải giết con vật này, con vật kia. Nếu chúng ta không đặt, hằng ngày, họ vẫn làm. Mặt khác, chúng ta không phan duyên là đến bảo họ làm như thế này thế kia phục vụ chúng ta.

Xét cho kỹ, mọi việc đều do sự phân biệt chấp trước của chúng ta. Chính vì vậy, Hòa Thượng dạy rằng đừng đem một hình thái cũ kỹ, một cách làm riêng biệt của mình để áp đặt cho người khác. Giả sử như, chúng ta thấy người ta mặc đồ thời trang mà lại cảm thấy ngứa mắt, thì chúng ta phải xem xét lại, liệu bên trong tâm mình, âm thầm có phải là sự đố kỵ không? Trong xã hội hiện đại, họ ăn mặc thời trang là việc của họ. Điều đáng chú ý là họ còn có thể đến lễ Phật nhân dịp họ đi du lịch, đi chơi. Nếu thấy họ ăn mặc không trang nghiêm nên không cho họ vào lễ Phật thì chúng ta không làm sự việc trở nên tốt hơn mà vô tình, sự ngăn cấm đã khiến tín tâm của họ bị thu hẹp.

Có một người kể với Hòa Thượng rằng họ đi du lịch và khi đi ngang qua một ngôi chùa, họ vừa bước vào chùa định lễ Phật thì bị người nói rằng: “*Ăn mặc như thế này mà bước vào chùa lễ Phật thì bị đọa Địa Ngục*.” Họ bâng khuâng, lo lắng vì sao mình chân thật phát tâm đến chùa lễ Phật vậy tại sao phạm phải tội đọa Địa Ngục hay sao? Họ hỏi Hòa Thượng và được Ngài giải tỏa khi nói rằng: Người nói câu nói đó mới đọa Địa Ngục, vì đã làm cho tín tâm của người ta bị thu hẹp. Cho nên, nếu không khéo, chúng ta sẽ làm chướng ngại đạo tâm, làm mất đi tín tâm của chúng sanh và đây mới là tội rất nặng. Trong tình huống này, chỉ cần nhắc nhẹ và đưa cho họ một chiếc áo tràng thì có lẽ mọi việc đã tốt hơn.

Do đó, muốn hoằng truyền Phật pháp hay chuẩn mực Thánh Hiền trong xã hội hiện đại này, chúng ta phải biết thay đổi cách cũ, bộ dạng cũ của mình. Không nên thờ ơ với vẻ bề ngoài, cứ mặc những bộ đồ màu nâu không chịu là phẳng phiu, để gấu quần quần tít, đầu tóc không gọn gàng sẽ khiến người khác nhìn vào sinh tâm sợ hãi. Cho nên, Hòa Thượng chỉ dạy chúng ta phải khởi được tâm đại từ đại bi thương xót chúng sanh khổ nạn, quan tâm đến chúng sanh một cách chân thành thì tự khắc chúng ta sẽ biết cách làm như thế nào phù hợp nhất, mang lại lợi ích cho chúng sanh. Chỉ cần chúng sanh khởi được tâm thiện lành là được rồi, chưa cần chúng sanh phải mang hình thức của một người học Phật.

Hòa Thượng đã chỉ dạy chúng ta phương pháp rất thiết thực để giúp ích được chúng sanh, để khởi được tâm thiện lành, để khởi tâm biết hy sinh phụng hiến, biết giúp ích cộng đồng xã hội. Chúng ta chưa cần phải can thiệp đến việc họ mặc thế nào, họ ăn thức ăn gì. Trong xã hội hiện này, vẫn có những người học Phật chấp trước việc ăn hành, ăn tối. Trong bài giảng “*Phật pháp viên dung không chướng ngại*”, có người hỏi Hòa Thượng rằng nếu con nấu đồ ăn mà không có hành tối thì chồng và người trong nhà con không ăn thì Hòa Thượng dạy rằng “*Cho họ ăn vài tép tỏi còn hơn để cho họ ăn thịt*”.

Cho nên quá khô cứng thì không thể phổ độ được chúng sanh. Nên nhớ rằng đối tượng mà chúng ta phục vụ là chúng sanh, do đó, để có thể giúp ích được chúng sanh, cần phải không phân chia tôn giáo, sắc tộc. Bài học hôm nay đã dẫn khởi cho chúng ta nhiều khái thị hay, giúp cho chúng ta tổ chức trại hè, tổ chức lễ hội sẽ tiến lên một bước chuyên nghiệp hơn./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!